

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte Högskolan i Gävle	Huvudområde/examen Förskolläraexamen	ID-nr A-2020-03-4931
<p>Bedömning av utvalda bedömningsområden</p> <p>Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat</p> <p>Bedömning i den tidigare utvärderingen: <i>Inte tillfredsställande</i></p> <p>I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:</p> <p>"Inom kunskapsformen Kunskap och förståelse möjliggör och säkerställer utbildningen genom utformning, genomförande och examination att studenterna vid examen visar erforderliga kunskaper inom det förskolepedagogiska området, i ämnesområden, i ämnesdidaktik och förskoledidaktik samt om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. Trots viss problematik i målformuleringarna under detta lärandemål anser bedömarna att progressionen är väl genomtänkt utifrån nivåerna grundläggande, befästa och fördjupa, och bedömargruppen ser lärosätets strukturerade arbete med denna aspekt av utbildningen som en styrka.</p> <p>Utbildningen möjliggör däremot inte och säkerställer inte att studenterna har kännedom om vetenskapsteori, kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet vid examen. Bedömargruppen ser det som positivt att lärosätet har uppmärksammat utvecklingsområdet kring studenternas egen tillämpning av både kvantitativ och kvalitativ metod samt progression, lärandeaktiviteter och examination riktat mot vetenskapliga forskningsmetoder. Bedömargruppen vill dock betona nödvändigheten av att lärosätet fortsätter att utveckla arbetet med forskningsmetoder och vetenskapsteori i utbildningen. Det är också ett viktigt utvecklingsområde för lärosätet att i utbildningen tydliggöra vad relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet kan innebära utöver att kunna koppla samman teori och praktik.</p> <p>Inom kunskapsformen Färdighet och förmåga möjliggör och säkerställer utbildningen genom utformning, genomförande och examination att studenterna vid examen har uppnått samtliga mål. Studenterna ges möjlighet att tillägna sig förmåga att kritiskt och delvis också självständigt tillvarata, systematisera, granska och reflektera över andras erfarenheter. Den del av målet som fokuserar på egna erfarenheter samt relevanta forskningsresultat bör dock enligt bedömargruppen tydliggöras i utbildningen. Vidare utvecklar studenterna sin förmåga att tillämpa den ämnesdidaktik som krävs för yrket. Bedömargruppen anser dock att lärosätet behöver stärka studenternas förmåga att kritiskt och självständigt bearbeta erfarenheter och forskningsresultat med syfte att bidra till utveckling av yrket och till kunskapsutvecklingen. Studenterna tränas också i att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla sin undervisning. Bedömargruppen vill i detta sammanhang lyfta fram som en styrka den tydliga och genomtänkta progression som framkommer i utbildningens VFU-relaterade matris.</p> <p>Inom kunskapsformen Värderingsförmåga och förhållningssätt möjliggör och säkerställer utbildningen</p>		

i synnerhet att studenterna att utvecklar förmåga att göra bedömningar utifrån barnkonventionen, värdegrunden och barns rättigheter. Examensmålet som behandlar hållbar utveckling behöver däremot stärkas och synliggöras i utbildningen. Det gäller både i utbildningen och som ett didaktiskt perspektiv i förskolans verksamhet. I fråga om hållbar utveckling ser därför bedömargruppen som ett utvecklingsområde att lärosätet fortsätter sitt påbörjade arbete med att synliggöra samtliga dimensioner av hållbar utveckling i kursplaner och i undervisning och vill lyfta fram som ett gott exempel på detta den vägledning som tas fram för att stödja kursansvariga lärare och examinatoreer i deras kursplanering.

Utbildningen säkerställer att ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Utbildningen säkerställer också att studenterna vid examen visar förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Även om jämställdhetsperspektivet bedöms som något otydligt i dagsläget finns planer vid lärosätet för hur detta ska åtgärdas. Bedömargruppen ser detta som positivt och uppmuntrar lärosätet att fortsätta stärka jämställdhetsperspektivet i utbildningen.

Utbildningen följs upp systematiskt och bedömargruppen vill lyfta fram som ett gott exempel lärosätets tydliga och systematiska utvärderings- och uppföljningsprocess, kopplad till kvalitetsutvecklingsmål. Resultaten av uppföljningen omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter. Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och erbjuder studenterna en aktiv roll i lärandeprocesserna. Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom den planerade studietiden. Till detta bidrar lärosätets studentnära perspektiv där studenterna blir sedda och hörda.

Bedömargruppen vill lyfta fram som ett övergripande utvecklingsområde för utbildningen som helhet att lärosätet bör ha ett fortsatt fokus på att tydliggöra sambanden mellan examensmål, kursmål, innehåll, examination och bedömning och genom hela utbildningen synliggöra yrkesrelevansen. Lärosätet behöver enligt bedömargruppen också fortsätta att utveckla arbetet med att få studenterna mer delaktiga i den vetenskapliga utbildningsmiljön.”

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

Bedömning i uppföljningen: *Tillfredsställande*

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Åtgärdsredovisning vid uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Lärosäte: Högskolan i Gävle

Yrkesexamen: Förskolläraexamen

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten vars utbildningars kvalitet har blivit ifrågasatt i UKÄ:s utbildningsutvärdering. Mallen består av de bedömningsområden som ingår i utbildningsutvärdering:

- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Doktorandperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Mallen ska användas för de bedömningsområden som erhållit omdömet Inte tillfredsställande. Vilket eller vilka bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande framgår av UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande. För de bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande ska inte någon redovisning göras.

Instruktioner för uppföljning finns på UKÄ:s webbplats och i dokumentet *Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet* (UKÄ 2018). För information om de bedömningsområden som ingår i utbildningsutvärdering, se *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018).

- Åtgärdsredovisningen indelas i enlighet med rubrikerna som anges nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om.
- Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna.
- Lärosätet ombeds att endast fokusera på den bedömningsgrund eller del av bedömningsgrund som bedömts ha brister. Eventuella bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder som inte bedömts ha brister behöver inte redogöras för.
- De åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen ska vara genomförda och ska beskrivas så att de kan relateras till utbildningens tidigare uppläggnings.
- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, dvs. den ska inte inkludera länkar. Nya eller reviderade kursplaner och utbildningsplaner bör laddas upp i UKÄ Direkt. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan.

- Om åtgärdsredovisningen relaterar till åtgärder som gäller lärar- eller handledarresurser ska tabell över personal fyllas i som bilaga till åtgärdsredovisningen.
- Redovisningen för bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat ska inte överstiga 16 000 tecken (med blanksteg), exklusive mallens rubrik och inledande text. För övriga bedömningsområden gäller max 8 000 tecken (med blanksteg) per bedömningsområde, exklusive mallens rubrik och inledande text. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor laddas upp och registreras i UKÄ Direkt senast det datum som angetts i UKÄ:s beslut. Se Användarmanual för UKÄ Direkt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande bedömningsgrunder:

Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 1: visar sådana kunskaper inom det förskolepedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen.

Mål 2: visar kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 3: visar förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevant forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet.

Mål 4: visar förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt.

Mål 5: visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling.

Måluppfyllelse av kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 6: visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.

Jämställdhet: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Analys av brister och genomförda åtgärder

Mot bakgrund av UKÄs beslut (2019-04-15, s. 10) och yttrande (2019-04-15, s. 46-47) avseende det examensmål (Mål 2) som UKÄ fann vara bristande, och med utgångspunkt i konstruktiv länkning, har en genomgripande analys av programmet genomförts. Analys och åtgärder omfattar kursplaner, litteraturlistor, kursernas innehåll, examinationsuppgifter, bedömning och progression men även avseende det kollegiala arbetet. Analysarbetet och framtagandet av åtgärder är uppdelat i 1) vetenskapliga forskningsmetoder, 2) vetenskapsteori och 3) relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, och därutöver behandlas också 4) det kollegiala arbetet. Mot bakgrund av att kursmål styr kursinnehåll och kravnivåer på examinationerna så har den mest omfattande förändringen varit att kursmål reviderats i nästan samtliga kurser i programmet. Dessa förändringar har lett till justeringar i kursernas innehåll och examinationer samt progression genom programmet.

1. Vetenskapliga forskningsmetoder (kvalitativ/kvantitativ)

Analys: Den första vetenskapsteoretiska kursen (UKG036) begränsades till kvalitativa forskningsmetoder inom det visuella området. Studenterna förbereddes därmed inte tillräckligt för den andra vetenskapsteoretiska kursen (UKG550), där kvalitativa och kvantitativa metoder (intervju och enkät) jämfördes. Forskningsmetoder behandlades i ytterligare kurser i programmet där studenter på olika sätt undersökt yrkespraktiken, dock med fortsatt betoning på kvalitativa metoder. Vidare har studenterna inte haft kravet på sig att i sina självständiga arbeten skriva fram sina metoder som kvalitativa eller kvantitativa. **Åtgärder:** Kursmålen i den första vetenskapsteori- och metodkursen (termin 1) är nu breddade. I kursen inkluderas och jämförs flera forskningsmetoder, och begreppen kvalitativ och kvantitativ problematiseras och examineras såväl muntligt som skriftligt. I den andra vetenskapsteori- och metodkursen (termin 5) erbjuds en fördjupning. En av examinationsuppgifterna innebär att studenterna jämför metoder för insamling av kvalitativ och kvantitativ data som de använder för vidare analys och diskussion om vilken typ av kunskap som därmed produceras. Dessa frågor fördjupas ytterligare i resterande kurser och examineras exempelvis genom tillämpning i undersökningar med vetenskaplig ansats (DIG526 och DIG524). Det examineras vidare genom att utifrån en fördjupad begreppsförståelse, identifiera och förstå användningen av metoder för insamling av kvalitativ och kvantitativ data i vetenskapliga artiklar (DIG525). Av instruktionerna för examensarbetet framgår det nu att studenterna i sina metodologiska överväganden ska visa kännedom om metoder för insamling av kvalitativ och kvantitativ data. Förutom en pågående rekrytering av en lektor med kvantitativ kompetens så kompetensutvecklar sig en av våra professorer inom området. Undervisningen inom området har också stärkts i och med att en av våra doktorander med kompetens i kvantitativa forskningsmetoder har disputerat.

2. Vetenskapsteori

Analys: Progression och konstruktiv länkning avseende vetenskapsteori har granskats i programmets samtliga kurser, särskilt i vetenskapsteori- och metodkurserna samt examensarbetskurserna. Med utgångspunkt i Bloom (2001) utarbetades en taxonomi för att granska och säkerställa progression mellan kurserna i programmet. Taxonomin synliggjorde att kursmål och kravnivåer i de olika kurserna å ena sidan var för begränsade (UKG036) samtidigt som de i andra kurser var orimligt höga (UKG550) eller att krav på teoretisk anknytning behövde förtydligas i kursmålen (DIG802, PEG702). Analysen visade även behovet av en samsyn i lärolaget avseende

vetenskapsteori och tillämpning av densamma. **Åtgärder:** Med utgångspunkt i taxonomin har progression säkerställts, från kännedom (UKG036) till diskussion och analys (UKG550) till tillämpning (DIG802, PEG702) av teori. Avseende den konstruktiva länkningen har till exempel såväl kursmål som undervisning och examinationer om vetenskapsteori förstärkts i UKG036 och UKG550. I UKG550 introduceras studenterna nu till några vetenskapsteoretiska ansatser, och kunskaper om dessa examineras genom att studenterna ska argumentera för en vald vetenskapsteoretisk ansats i relation till en egen utformad studiedesign. I examensarbetskurserna (DIG802, PEG702) har kursmålen samt undervisning och handledning stärkts avseende teoretisk anknytning. Gällande samsyn i läroplanen genomförs seminarieserier vid ämnesmöten för pedagogik och didaktik med start 2020. Seminarieserierna syftar till att gemensamt bearbeta idéer om teori, vetenskaplighet och hur utvecklingen av studenters vetenskapliga förhållningssätt bäst kan stödjas.

3. Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Analys: Avseende relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet konstaterades att begreppet beprövad erfarenhet användes (bl.a. UKG550, DIG524), däremot var själva begreppet beprövad undermåligt använt i utbildningen till förmån för relationen mellan egna och andras erfarenheter. Analysen visade dock att detta inte täcker in beprövad erfarenhet samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet på ett tillfredsställande sätt. **Åtgärder:** I samtliga kurser med verksamhetsförlagd utbildning finns nu kursmål, undervisning, litteratur och examinationsuppgifter som behandlar vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I den första VFU-kursen (UKG035) har ett nytt kursmål om beprövad erfarenhet formulerats. Detta följs upp i den första vetenskapsteoretiska kursen (UKG036) med ett kursmål där vetenskapligt förhållningssätt introduceras. I nästa VFU-kurs (UKG549) har ett nytt kursmål införts avseende kännedom om relationen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund. Progressionen gällande relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet fortsätter i den avslutande VFU-kursen (DIG524) med ett kursmål där studenterna ska uppvisa ett vetenskapligt förhållningssätt i relation till bland annat beprövad erfarenhet. Beprövad erfarenhet examineras i dessa kurser enligt en progression från att ha kännedom om begreppet till att kunna tillämpa det, tillsammans med ett vetenskapligt förhållningssätt, i egna reflektioner om yrkesutövningen.

4. Kollegialt arbete för målsäkring

Analys: Handledarkollegierna i examensarbetskurserna, bestående av handledare och examinators, leddes av kursansvarig och behandlade examensarbetsprocessen snarare än kravnivåer. I vårt i övrigt välfungerande kollegiala programarbete noterades behov av förstärkning avseende vetenskaplig ledning. **Åtgärder:** Handledarkollegierna leds numera av en professor som även är en av examinatorserna. Handledarkollegiernas upplägg har förändrats avseende mötenas innehåll, där de nu i högre grad behandlar kravnivåer och bedömningskriterier. Genom regelbunden dialog och diskussion i handledarkollegiet ska deltagarna närma sig konsensus avseende bedömning och examination.

Förutom befintliga kollegiala grupperingar har en arbetsgrupp tillsatts bestående av examinators, professorer och ämnesansvariga, ledd av utbildningsledaren. Utöver läroplanens implementering av åtgärderna i åtgärdsredovisningen (som specificerats i en tabell) ska den nytillsatta arbetsgruppen kontinuerligt (2 ggr/läsår) följa upp implementeringen och säkerställa progression i den vetenskapliga strimman genom programmet.